

IV. FEJEZET AZ ORSZÁGGYŰLÉS

58. §

(1) Az Országgyűlés a legfőbb népképviselői szerv, amely választott képviselőkől álló testület.

A hatályos alkotmányi szöveg gördülékenyebb megfogalmazása, amely azt is rögzíti, hogy csak választás útján nyerhetik el az Országgyűlés tagjai megbízatásukat.

(2) Az Országgyűlés gyakorolja az alkotmányozó és a törvényhozó hatalmat, ellenőrzi a végrehajtó hatalom működését, valamint ellátja az Alkotmányban és a törvényekben meghatározott feladatokat.

Elmarad az Országgyűlési hatáskörök tételes felsorolása, elkerülve ezzel az Alkotmányon belüli ismétléseket.

(3) Az országgyűlési képviselők az egész népet képviselik, e minőségükben lelkiismeretük szerint járnak el, utasítást senkitől nem fogadhatnak el.

A szabad mandátum elve és az az elv, hogy a képviselők nem választókerületüket képviselik a többivel szemben, hanem az egész népet, olyan alapelvei a képviselői demokráciának, amely alkotmányi megjelenítést indokol.

(4) Az azonos párthoz tartozó országgyűlési képviselők tevékenységük összehangolására a Házsabályban meghatározott feltételek szerint képviselőcsoportot alakíthatnak.

A képviselőcsoportokra vonatkozó alkotmányi szabályozás feltétele, hogy az Alkotmány a képviselőcsoportokat elismerje.

(5) Az Országgyűlés szervezetének és működésének részletes szabályait, továbbá üléskezési és tárgyalási rendjét a jelenlevő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával törvényben elfogadott Házsabály állapítja meg.

A hatályos szöveghez képest a javaslat kifejezetten nevesíti, hogy a Házsabály törvény, így jogszabály. Ezzel a Házsabályon belül megoldható a vizsgálóbizottságok előtti megjelenési kötelezettség kikényszerítése.

59. §

(1) Az országgyűlési képviselők általános választását – az előző általános választást követő negyedik naptári év április 1-je és május 31-e közötti időpontra – a köztársasági elnök a választás napját megelőző negyvenötödik és hatvanadik nap között tűzi ki.

(2) Az Országgyűlés megbízatása az alakuló ülésétől a következő Országgyűlés alakuló üléséig tart.

(3) Az Országgyűlés alakuló ülését – a választást követő egy hónapon belüli időpontra – a köztársasági elnök hívja össze. Az Országgyűlés a képviselők mandátumának igazolásával alakul meg. Az országgyűlési képviselők a mandátumuk igazolását követően az Országgyűlés előtt esküt vagy fogadalmat tesznek.

A hatályos alkotmányi szöveg gördülékenyebb megfogalmazása.

60. §

(1) Az Országgyűlés a tagjai sorából elnököt, alelnököket és jegyzőket választ.

(2) Az Országgyűlés a tagjai sorából állandó bizottságokat hoz létre, továbbá eseti és vizsgálóbizottságot alakíthat.

A hatályos alkotmányi szöveg gördülékenyebb megfogalmazása.

(3) Az Országgyűlés bizottságainak összetétele tükrözi az országgyűlési képviselőcsoportok létszáma közötti arányt, ettől az ellenzéki képviselőcsoportok javára el lehet térni.

Az országgyűlési bizottságok összetételére vonatkozó szabály az ellenzéki képviselőcsoportok védelmét biztosítaná.

(4) Az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés megvizsgálására vizsgálóbizottságot kell létrehozni, ha azt az országgyűlési képviselők egyötöde kezdeményezi. A vizsgálóbizottságban a kormánypárti és az ellenzéki képviselők száma azonos.

(5) Az országgyűlési bizottság által kért adatot mindenki köteles a rendelkezésére bocsátani, továbbá a bizottság felhívására köteles előtte megjelenni és vallomást tenni. E kötelezettségek teljesítésére, illetve elmulasztásuk jogkövetkezményeire vonatkozó rendelkezéseket a Hárszabály állapítja meg.

Az Országgyűlés vizsgálóbizottságaira vonatkozó alapvető szabályok alkotmányi rögzítésére az elmúlt évtizedekben a vizsgálóbizottságokkal kapcsolatban felmerült problémák további elkerülése érdekében kerülne sor.

61. §

(1) Az Országgyűlés és az országgyűlési bizottságok ülései nyilvánosak.

Az országgyűlési bizottsági ülések alkotmányban kimondott nyilvánossága az országgyűlés munkájának átláthatóbbá tételét szolgálja.

(2) Az Országgyűlés a Kormány vagy bármely országgyűlési képviselő kérelmére, illetve az országgyűlési bizottság a Kormány vagy bármely tagjának kérelmére törvényben meghatározott titok vagy nyilvánosságra nem hozható személyes adat védelme érdekében tagjai kétharmadának szavazatával zárt ülés tartását rendelheti el.

A zárt ülés elrendelése szabályainak alkotmányi meghatározása az országgyűlés munkájának átláthatóbbá tételét szolgálja.

62. §

(1) Az Országgyűlés minden év február 1-jétől június 15-éig és szeptember 1-jétől december 15-éig rendes ülészakot tart.

A hatályos alkotmányi szöveg gördülékenyebb megfogalmazása.

(2) A Kormánynak vagy az országgyűlési képviselők egyötödének írásbeli kérelmére az Országgyűlést rendkívüli ülészakra vagy rendkívüli ülésre össze kell hívni. A kérelemben meg kell jelölni az összehívás indokát, a napirendet és a javasolt időpontot.

A hatályos alkotmányi szöveghez képest elmarad a köztársasági elnök rendkívüliülés-összehívási és elnapolási jogai, ezek ugyanis az alkotmányos szervek rendszerébe nem illeszkedő, és az elmúlt húsz év tapasztalata alapján felesleges szabályok.

(3) Az Országgyűlés ülészakát és az egyes üléseket az Országgyűlés elnöke hívja össze.

A hatályos alkotmányi szöveg gördülékenyebb megfogalmazása.

63. §

(1) Az Országgyűlés akkor határozatképes, ha ülésén az országgyűlési képviselők több mint fele jelen van.

(2) Az Országgyűlés a döntéseit – ha az Alkotmány vagy a Hárszabály ettől eltérően nem rendelkezik – a jelenlevő országgyűlési képviselők több mint felének szavazatával hozza meg.

A hatályos alkotmányi szöveg gördülékenyebb megfogalmazása.

64. §

(1) Az országgyűlési képviselőt a függetlenségét biztosító javadalmazás, továbbá mentelmi jog illeti meg.

A hatályos alkotmányi szöveg gördülékenyebb megfogalmazása.

(2) Az országgyűlési képviselő – a miniszterelnöki, a miniszteri és az államtitkári tisztség kivételével – más közhivatalt nem tölthet be.

A hatályos alkotmányi szöveg tömörebb megfogalmazása, amely azt is biztosítja, hogy az országgyűlési képviselő csak a kormányzati működés politikai jellegű csúcspoztjait tölthesse be.

(3) Az országgyűlési képviselő a Kormány bármely tagjához interpellációt és kérdést, az országgyűlési biztoshoz, az Állami Számvevőszék elnökéhez, a Költségvetési Tanács elnökéhez és a Magyar Nemzeti Bank elnökéhez pedig kérdést intézhet a feladatkörükbe tartozó minden ügyben.

Az alkotmányszöveg az ügyészséget a kormány alá rendeli, ezért a legfőbb ügyészhez intézhető kérdés értelmét veszti.

(4) Az országgyűlési képviselő jogállásának, javadalmazásának, összeférhetetlenségének, valamint mentelmi jogának részletes szabályait törvény határozza meg, amelynek elfogadásához a jelenlevő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

A hatályos alkotmányi szöveg gördülékenyebb megfogalmazása.

65. §

(1) Az országgyűlési képviselő megbízatása megszűnik:

- a) az Országgyűlés megbízatásának megszűnésével,
- b) lemondásával,
- c) összeférhetetlenségének kimondásával,
- d) választójoga elvesztésének megállapításával,
- e) ha kilencven napot meghaladó időn át képtelen feladatkörének ellátására.

A hatályos alkotmányi szöveg gördülékenyebb megfogalmazásban kiegészül a tapasztalatok szerint szükséges további okkal, így a megbízatás megszűnik akkor is, ha a képviselő a feladatkörét képtelen ellátni.

(2) Az országgyűlési képviselő az Országgyűléshez intézett írásbeli nyilatkozatával lemondhat megbízatásáról.

A hatályos alkotmányi szöveg gördülékenyebb, az elfogadó nyilatkozat elfogadására vonatkozó redundáns szabályt elhagyó megfogalmazása.

(3) Az Országgyűlés a jelenlevő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott határozattal mondja ki az országgyűlési képviselő összeférhetetlenségét, állapítja meg választójogának elvesztését, illetve azt, hogy az országgyűlési képviselő feladatkörének ellátására legalább kilencven nap óta képtelen.

66. §

(1) Az Országgyűlés kimondhatja feloszlását.

A hatályos alkotmányi szöveg gördülékenyebb megfogalmazása.

(2) A köztársasági elnök a képviselőcsoportok vezetőivel való egyeztetést követően feloszlathatja az Országgyűlést, ha

- a) az Országgyűlés tizenkét hónapon belül háromszor bizalmatlanságát fejezte ki a Kormánnyal szemben,
- b) az Országgyűlés az állami költségvetésről szóló törvényt a tárgyév január 31. napjáig nem fogadta el.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott hatáskörével a köztársasági elnök az azt megalapozó körülmény bekövetkeztét követő nyolc napon belül élhet.

(4) A köztársasági elnök haladéktalanul feloszlhatja az Országgyűlést, ha a miniszterelnök személyére tett javaslatát az Országgyűlés az Alkotmányban meghatározott határidőn belül nem fogadja el.

(5) A köztársasági elnök az Országgyűlés feloszlása esetén haladéktalanul, illetve annak feloszlásával egyidejűleg – negyvenöt napon túli, de hatvan napon belüli időpontra – kitűzi az országgyűlési képviselők általános választását.

Kötelező feloszlatasi okká válik, ha az országgyűlési képviselők általános választását követően – többszornás jelölési eljárás lefolytatása után – is betöltetlen marad a miniszterelnöki tisztség. A szabály célja annak kikényszerítése, hogy vagy álljon fel az új kormány a választások után, vagy mihamarabb legyen időközi általános választás.

A Kormánnyal szembeni bizalmatlanság háromszori kifejezése már elegendő lehet ahhoz, hogy a feloszlatastra alapot adó kormányválságot állapítson meg a köztársasági elnök.

Új feloszlatasi lehetőséggé válik, ha az Országgyűlés nem fogad el költségvetést. A költségvetés az Országgyűlés egyik legfontosabb, és feltétlenül meghozandó döntése, elmaradása olyan kormányválságot jelezhet, ami a feloszlatast indokolhatja.